

Зеленова М. О., асистент,
Браславець К. П., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАКРІПЛЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ І СВОБОД В НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ, ЯК СПОСІБ ГАРАНТУВАННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ

Під поняттям «безпека» можна розуміти стан захищеності особи від протиправних посягань та можливість реалізовувати свої права і свободи в різних сферах суспільного життя.

Трудові права, з природно-правових позицій, базуються на глобальних цінностях першого покоління прав, до якого належить, насамперед, право на життя. З точки зору праці, право на життя фактично рівнозначне праву на існування, тобто первинній основі права на працю.

Трудові права і свободи, шляхом закріплення їх в нормативно-правових актах, є однією з основних складових частин гарантування безпеки людини в умовах глобалізації. Забезпечення трудових прав і свобод спрямовано на утвердження принципів демократії, гуманізму, рівності, свободи й справедливості в трудових відносинах.

До найбільш загальних і значущих принципів трудового права традиційно відносять: принцип соціальної справедливості, що виражається у вимозі реальної відповідності між працею й винагородою; принцип рівноправності, змістом якого є формальна рівність прав і можливостей та заборона дискримінації; принцип гуманізму, що відображає ідею вищої цінності людини, її життя та здоров'я.

Для того, щоб особа почувала себе у безпеці, незалежно від місця її перебування, її трудові права і свободи закріплені як в національному законодавстві України, так і в міжнародно-правових актах.

Національне трудове законодавство встановлює державні гарантії трудових прав і свобод, а саме: забезпечується право на працю, право на відпочинок, гарантії та компенсації, пільги, а також захист трудових прав та інтересів працівників і роботодавців [1].

До національного законодавства України, що регулює реалізацію трудових прав і свобод належать: Конституція України, Кодекс законів про працю України, закони Верховної Ради України, укази Президента, постанови й розпорядження Кабінету Міністрів України, накази міністерств України та інші нормативно-правові акти.

Характерною ознакою міжнародно-правового регулювання прав людини є прагнення до єдиного правового регулювання усіх прав людини – громадянських, політичних, економічних, соціальних та культурних. Зазначена позиція викладена в таких міжнародних актах, як Декларація

тисячоліття ООН від 8 вересня 2000 р., Хартія основних прав Європейського Союзу від 7 грудня 2000 р. Міжнародне регулювання трудових прав відбувається у співвідношенні з групами інших соціально-економічних прав.

Серед соціальних прав, закріплених в міжнародних актах та актах регіональних організацій, трудові права займають важливе місце.

На сьогодні, міжнародні стандарти трудових прав діють на основі загальних засад: трудові права як особисті блага є невід'ємними та невідчужуваними, вони базуються на принципах свободи, рівності, заборони дискримінації у сфері праці.

Обсяг трудових прав і свобод встановлює держава, яка зобов'язується забезпечити належну реалізацію трудових прав людини та захист у разі їх порушення. Права і свободи, визначені трудовим правом, містять в собі як індивідуальні, так і колективні трудові права [2].

Безпека людини, в умовах глобалізації, в трудовій сфері полягає в найбільш повному забезпеченні гарантій, компенсацій, пільг та заохочень при здійсненні працівниками своїх трудових обов'язків.

Забезпечення фундаментальних трудових прав закріплено в Декларації Міжнародної організації праці основних принципів та прав у світі праці від 18 червня 1998 р., а саме: свободи об'єднання та реального визнання права на ведення колективних переговорів, скасування усіх форм примусової чи обов'язкової праці, реальної заборони дитячої праці, недопущення дискримінації в галузі праці. Декларація містить основні трудові права, що є передумовою розвитку інших прав працівників в трудовій сфері будь-якої країни [3].

Серед міжнародних актів, що регулюють трудові права і свободи людей, можна виокремити Загальну декларацію прав людини та Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права.

З розвитком суспільства, працівники все більше потребують захисту своїх трудових прав, оскільки глобалізація призводить до значного зростання складних глобальних ланцюгів постачань, масової міграції робочої сили та збільшенню частки тіньової економіки.

На основі вищезазначеного, можна сказати, що безпека трудових прав людини виражається в забезпеченні належного рівня реалізації її прав і свобод та їх захисті.

Національне трудове законодавство України, в порівнянні з міжнародними законодавчими актами, має певні суперечності, недоліки та прогалини. В першу чергу, це обумовлено тим, що до цього часу, в національній правовій системі, принципи, які стосуються основних прав та свобод (які визначено в фундаментальних конвенціях МОП), втілені не в повному обсязі, а існуюче трудове законодавство України є дещо суперечливим і таким, що не повною мірою відповідає сучасним реаліям, які склалися в нашій країні.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Краснов Є. В. Основні трудові права: міжнародні стандарти і законодавство України / Є. В. Краснов. – О.: Одеська юридична академія, 2008.
3. Декларація МОП основних принципів та прав у світі праці: міжнародний документ від 18.06.1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_260.

УДК 347.9 (043.2)

Зеленова М. О., асистент,
Вишновецький А. В., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВО НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ У ТЕОРІЇ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Права людини визнаються сьогодні загальнолюдською цінністю, вони стали правовим ідеалом для сучасних державно-правових систем. П. М. Рабінович та М. І. Хавронюк визначають права людини як певні можливості, котрі необхідні для її існування та розвитку в конкретно-історичних умовах, об'єктивно визначаються досягнутим рівнем розвитку людства і мають бути загальними та рівними для всіх людей [1, с. 5]. Одним із таких прав є право на судовий захист.

Загалом поняття «захист» розглядається і як суб'єктивне право кожного на захист свого порушеного права, і як дії особи, безпосередньо спрямовані на захист життя і здоров'я, а також прав і законних інтересів, і як комплексна система заходів, які застосовуються для забезпечення вільної і належної реалізації суб'єктивних прав.

На думку Р. Ф. Ідрісова і Л. Ф. Лучинкіної, судовий захист – це важливий елемент державного захисту прав і свобод людини і громадянина, який займає центральне місце серед усіх форм захисту прав людини і є головним способом поновлення порушених прав [2, с. 132].

В загальному вигляді судовий захист прав і свобод особи – це право на захист людиною своїх прав і свобод з допомогою суду, тобто органу, що являє собою одну з незалежних і самостійних гілок державної влади, і тому можна вважати, що використання права на судовий захист є одним із способів державного захисту прав і свобод людини і громадянина, що гарантується Конституцією України.

Право на судовий захист – це суб'єктивне право фізичної особи, реалізація якого залежить виключно від неї самої. Під гарантіями реалізації права на судовий захист розуміють встановлені державою в цілях виконання її функцій по забезпеченню захисту прав, свобод і